פחתה בכדי אונאתה מוכרה בשויה מיתיבי

עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה בסלע

עד שַקל מאי לאו דפחית פורתא פורתא לא

דנפיל לנורא ואפחות בחדא זימנא אמר מר

יקבנה ויתלנה בצואר בנו או בצואר בתו

ורמינהי אלא יעשנה משקל בין משקלותיו

ולא יזרקנה בין גרוטותיו ולא יקבנה ויתלנה

בצואר בנו ובצואר בתו אלא או ישחוק או

יתוך או יקוץ או יוליך לים המלח אמר ר'

אלעזר ואמרי לה רב הונא אמר ר' אלעזר

לא קשיא "כאן באמצע יכאן מן הצד: עד

מתי מותר להחזיר בכרכים עד שיראה

לשולחני בכפרים עד ערבי שבתות: מאי

שנא בסלע דמפליג ומאי שנא בטלית דלא

מפליג אמר אביי כי תנן נמי מתני' במלית

בכרכין תגן רבא אמר טלית כל איניש קים

ליה בגוה סלע כיון דלאו כל איניש קים

ליה בגוה אלא שולחני הלכך בכרכים

דאיכא שולחני עד שיראה לשולחני בכפרים

דליכא שולחני עד ערבי שבתות דסלקין

לשוקא: ואם היה מכירה אפי' לאחר שנים

עשר חדש כו': היכא אי בכרכין הא אמרת

עד שיראה לשולחני אי בכפרים הא אמרת

עד ערבי שבתות אמר רב חסדא ימידת

חסידות שנו כאן אי הכי אימא סיפא אין לו

עליו אלא תרעומת למאן אי לחסיד לא

קבולי ליקבלה מיניה ולא תרעומת תיהוי

ליה ואלא להאיך דקבלה מיניה ולבתר

דמקבלה מיניה תרעומת תיהוי ליה ה"ק

יהא אחר אע"פ שאין מקבלה הימנו אין לו

עליו אלא תרעומת: ונותנה למעשר שני

ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה: אמר

רב פפא ש"מ האי מאן יודמוקים אזוזי מיקרי

נפש רעה הוהני מילי הוא דמגי להו מסייע

ליה לחזקיה ראמר חזקיה בא לפורמה פורמה

בשויה בא לחללה מחללה ביפה מאי קאמר

הכי קאמר אע"פ כשבא לפורמה פורמה בשויה כשהוא מחללה ימחללה ביפה למימרא

דסבר חזקיה דמזלזלינן במעשר שני יוהאמר

חזקיה מעשר שני שאין בו שוה פרומה אומר

הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות לפי

שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מאי

ביפה בתורת יפה דתרי זילי לא מזלזליגן

ביה גופא אמר חזקיה ימעשר שני שאין בו שוה פרומה אומר הוא וחומשו מחולל

על מעות הראשונות לפי שאי אפשר

לו לאדם לצמצם מעותיו מיתיבי התרומה

והביכורים חייבין עליהן "מיתה "וחומש

ואסורים

פר א ב מיי' פ"ז מהל' גניבה הל' ד סמג

לאוין קע טוש"ע ח"מ סי" לנווין קע טוט"ע נו"נו טי רכז סעי' יח: ג [מיי' שם הל' ו טוט"ע :וסד

שסן. פה ד ה ו מיי' פי"ב מהל' מכירה הל' יב ועיון במ"מ סמג שס טוש"ע ח"מ שס סעי' ח: בו ז מיי' פ"ד מהלי מעשר שני הלי יח והלי יט סמג עשין קלו: בו ח מייי שם פ״ה הלי ה סמג שם: פח ט מיי פ"ו מהלי תרומות הלי ו ופ"ג

מהלי בכורים הלי [ח] ה: פמי מיי מיי מהלי תרומות הלי ח והל' ד ופ"ג מהל' בכורים

ס והתקינה. אם לריכה מעשה כמו חיתוך אתי שפיר דנקט התקינה דמידי דמחוסר מלאכה אין טמא במחשבה כדאמרינן במרובה (ב"ק דף סו:) ואי אינה לריכה חיתוך הוי התקינה

לאו דוקא דכל הכלים יורדים לידי טומאתם במחשבה: שיהא שוקל בה משקלות. וא״ת דהכח משמע שעושי׳ משקל

בשל מתכת ובהמוכר את הספינה (ב"ב דף פט: ושם ד"ה ולא) אמרינן אין עושין משקלות משל מתכת וי"ל דדוקה לשקול בשר ושמן שהלחלוחית נדבק בהם ומתיבש ומכביד אסור אבל לשקול בהם כסף ווהב שרי אלא נריך לחופן בעור שלא ישחקו כדאיתא פ' המביא תניין (גיטין כב. ושם) שלשה עורות הן כו' כדי לצור בו משקולת קטנה והיינו של מתכת

דמחפים אותה בעור י: נותנה למעשר שני. אחסרה כדי אונאה קאי ונותנה למעשר שני בשויה ואינו חושש משום אסימוו דשם מטבע יש עליה דמי שאינו לוקחה בשויה בתורת מטבע כי אם כמו נסכא אינו אלא נפש רעה ורב פפא בא להוסיף אפילו שאר מטבעות מסייע ליה לחזקיה דאמר מחללה ביפה פי׳ כאילו מתחילה היתה כן ולא חסרה דהיינו בשויה דאי ממתני' ה״א נותנה למעשר שני בפחות משויה משום דנפש רעה אינו מקבלה בשויה בתורת מטבע וקמ"ל דלא מיקרי אסימון משום דמי שאינו לוקחה אינו אלא נפש רעה קמ"ל חזקיה דמחללה ביפה כאילו היתה מתחילה כך דכ"ע הכי שקלי לה והיינו בשויה ממש ופריך דאין ללמלם ולחלל בשויה ומשני בתורת יפה כלומר שמחלל בפחות מעט משום דאין יכול ללמלם כמו ביפה שמחלל כמו כן בפחות מעט והרב רבי ילחה בן הרב ר' מאיר מפרש דקאי אפחות מכדי אונאה ונותנה למעשר שני בסלע שלם שאינו אלא נפש רעה מי שאינו מהבלה בסלע שלם מסייע ליה לחזקיה דאמר אע"פ שפורטה לשולחני בשויה ולא בסלע שלם לפי שהוא מדקדק יותר אפי׳ הכי מחלל ביפה בסלע שלם דאולינן בתר שאר בני אדם שאינם מדקדקים ומקבלין אותה בסלע שלם והשתח הוי ביפה כמשמעו ופריך והא אמר חזקיה לפי שאי אפשר ללמלם ומשני בתורת יפה כלומר פחות מעט מסלע שלם כמו אם לא חסרה כלל היה מחלל עליה פחות מעט וקא משמע לן חזקיה דמחללה ביפה דאי ממתני׳ ה״א נותנה למעשר שני בשויה כמו שיתן עליה שולחני לפי שאינו אלא נפש רעה למי שאינו מקבלה בשלם א"כ לא הוי אסימון והריב"ן פי' נותנה למעשר שני בסלע שלם אותה שחסרה כדי אונאה וקשה דאמאי הוי נפש רעה אותו שאינו מקבלה הלא חייב להחזיר האונאה:

ואמורים

יתר על כן מוכרה בשויה. לעילם קתני לה גבי סלע שפיחתה מוכרה בשויה לפי דמיה ולא ביפה אלמא מותר לקיימה: יתר על כן. על כדי אונאה דלא פחתה כדי אונאה לכל חד וחד כדאית ליה: מוכרה בשוויה. ביפה: מאי לאו דפחתא פורתא פורתא. וקאמר מותר לקיימה עד שקל אלמא לא מיחלפא בסלע ותיובתא דרב הונא: יתר על כן מוכרה בשויה מאי לאו שפחתה גרוטוסיו. שברי כלי כסף: ה"ג או יותר מכדי אונאתה לא יתירה דאכתי לא

יקוד או יחוד. לשון התכה ולא גרסינן יחתוך: בחמלע. יקבנה דמשנקבה לא סגיא: מן הלד. לא יקבנה לפי שהרמחי שימלחנה יקוץ חומה סביב עד שיוליא את הנקב ומרמה בה את האחרים ויוליאנה בשקל: דמפליג בין כפרים לכרכים: ומאי שנא טלית דלא מפליג. דקתני בכדי שיראה לתגר או לקרובו לא שנא כרך לא שנא כפר: דסלקין לשוקא. לחנות לורך סעודת שבת: מדם חסידות. וה"ק אם חסיד הוא מקבלה: למאן. מי המתרעם: אם נחסיד. האמר דיש לו תרעומת על המחזיר מי כופהו לקבל שיתרעם טוב לו שלא יקבלנה משיקבלנה ויוציא דיבה על חבירו: ואחר. שאינו חסיד ולא רצה לקבלה אין לזה עליו אלא תרעומת דאיהו הוא דאפסיד אנפשיה שלא החזירו בזמנו: דמוקי אזווא. מעמיד עלמו מלקבלם כשמולא בהם פגם: מסייע ליה. מתני׳ דקתני נותנה למעשר שני: בא לפורטה. בא להחליף סלע חסירה בפרוטות: פורטה בשויה. לפי חסרונה ולא ירמה את חבירו לפורטה ביפה: בא לחללה. לחלל מעשר שני עליה: מחלל. עליה מעשר בדמי סלע יפה: ביפה. כאילו היא יפה: מאי קאמר. בא לפורטה פורטה בשויה מתניתין אתא לאשמועינן דכיון דפיחתה כדי אונאה אסור להוליאה ביפה: ה"ק. אע"פ שכשבא לפורטה בירושלים בפרוטות ליקח סעודת מעשר על כרחו יפרטנה בשויה ולא ביפה אפילו הכי סלע שמה שאינה אלא נפש רעה וכשחילל מעשר עליה מחלל ביפה ואשמועינן חזקיה דמתני' דקתני נותנה למעשר שני כאילו היא יפה קאמר: דמולולינן. ללמלם דמי פדיונו: שאין בו שוה פרוטה. ואין בו כח לתפום פדיונו שיתן פרוטה ויחללנה כדאמר לקמוף ממעשרוי ולא כל מעשר כו': אומר הוא וחומשו. שאני לריך להוסיף עליו: יהא מחולל על מעות הראשונות. שחיללתי עליהן מעשר שני ועודן בידי יהא אף זה מחולל על אותו מעשר: שאי אפשר לאדם ללמנם מעותיו. לחלל בשווין בלמלום שמתוך שהוא ירא מלפחות ונמלא

אוכלו בלא חילול הוא מוסיף על דמיו

הילכך פחות משוה פרוטה זה מחלל

על אותו עודף. אלמא לא פרקינן

בלמלום וכ"ש בפחות: בחורת יפה.

וכן הות כטפי היינים. 3) [שבת קכ. חולין קל:], ג) גיי ערוך ערך קהה דקהי בכורים פ"ב ומ"חו חגיגה יח: יבמות עג., ה) [ע"ח], יח: יבמות עג., ה) [ע"ח], ו) [דף נג:], ו) [ויקרא כו], מ) ב"ל שמחלל. ע) וחולי נ"ל בסימן ועי' לעיל מו:], י) בס"א: בסימן, כ) [דברים י) בס"א: יבן, () שייך לע"א, מ) [וע" היטב תוס' ב"ב פט: ד"ה

גליון הש"ם נמרא והאמר חזקי' מעשר שני. לקמן דף

מוסף רש"י

התרומה והביכורים חייבין עליהן מיתה. זר האוכלן מזיד, דכתיב (ויקרא כב) ומתו בו כי יחללוהו וסמיך ליה וכל זר לא יאכל קדש, וכל הענין מדבר במרומה (חגיגה יח:) או: טמא האוכלה. כדכתיב ומתו בו כי יחללוהו, ובכורים כתרומה, דאמר מר ותרומת ידך אלו הבכורים (יבמות עג.). וחומש. האוכלן שוגג, דכתיב (ויקרא כב) ואים כי יאכל קדם בשגגה ויסף חמישיתו עליו (חגיגה אבל במעשר שני לא, דהא זרים אכלי ליה ואין חומש אלא בפודה את מעשלו (יבמות עג.).

> בשויה וה"ק כשם שכשבא לפורטה בירושלים לא יקבלוה הימנו להדיא אלא בשויה ויש מזלולין בדמיה יותר מכדי פחתה כך כשבא לחללה מחללה בשויה דמים פחותים: בחורת יפה. יי משחלל עליה כפי דמים ודאין שלה כך לא יחלל על זו אלא בדמים ודאין שלה: **דהרי זילי לא מולולינן ביה**. דאע"ג דחנן נותן למעשר שני חד זילותא אשמועינן דמתחלל על סלע חסירה ולא אמרינן הרי הוא כאסימון או כמעות הניתנות שבאסימון" אבל תרי זילי לחלל עליה מעשר בדמי סלע יפה לא: ביכורים. הוקשו לתרומה דקרינהו רחמנא תרומה דאמר מר (מכות דף יו.) ותרומת ידך י אלו בכורים: **הייבין עליהן** מיסה. זר או כהן טמא האוכלו במזיד: וחומש. זר האוכלן בשוגג דכתיב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגו':